Operációs rendszerek

THE_00571_L_5_K

1. konzultáció

2025/26/1

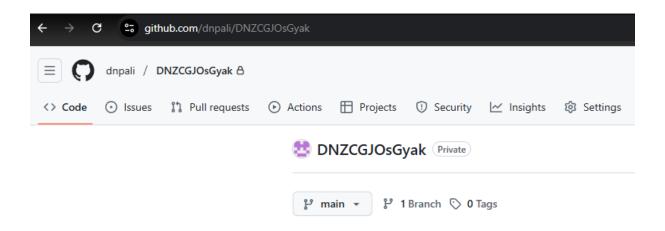
Készítette:

Bartus Pál Zsolt DNZCGJ

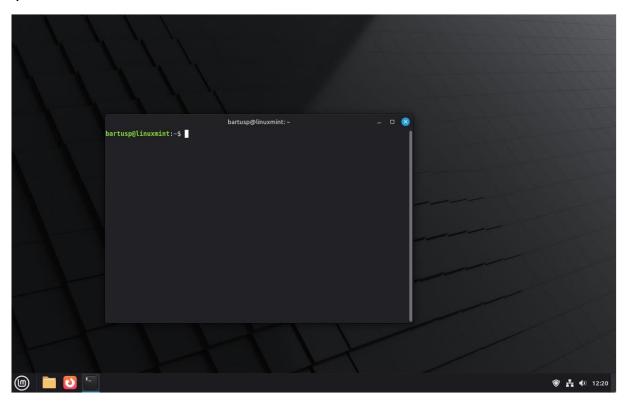
3. Task

a) GitHub Repository

https://github.com/dnpali/DNZCGJOsGyak

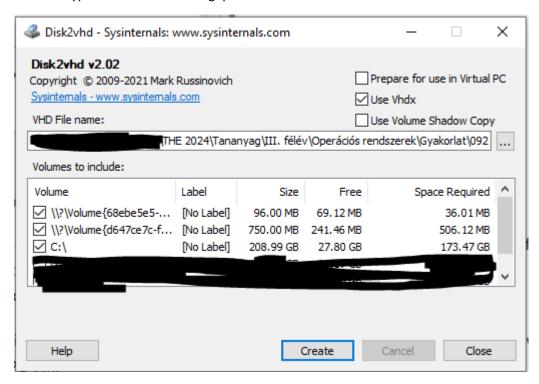
b) LinuxMint

4. Task

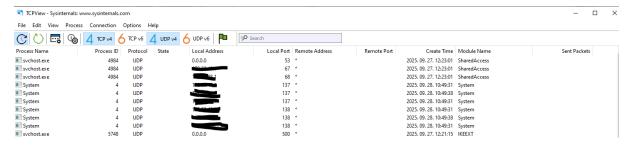
a) File and Disk Utilities Disk2vhd:

- Fizikai lemez/partíció mentése VHD vagy VHDX formátumba
- Futó rendszerről is készít mentést (VSS használatával)
- Hyper-V és más virtuális gépekhez betölthető

b) Networking Utilities TCPView

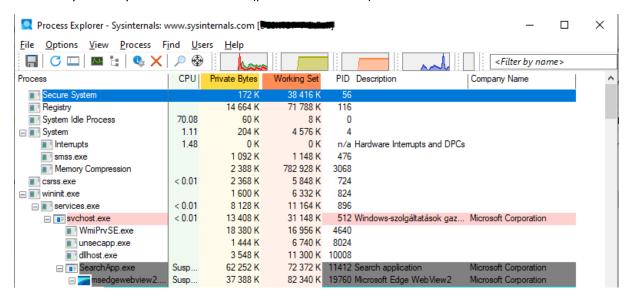
- Aktív TCP/UDP kapcsolatok megjelenítése
- Kapcsolatokhoz tartozó folyamatok azonosítása
- Kapcsolati állapotok figyelése (pl. LISTENING, ESTABLISHED)
- Valós idejű frissítés, exportálási lehetőség

c) Process Utilities (Process Explorer, Process Monitor, AutoRuns)

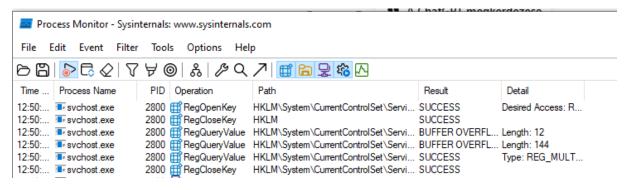
Process Explorer

- Folyamatok és szálak részletes megjelenítése
- CPU-, memória- és erőforrás-használat követése
- DLL-ek és handle-k kapcsolatai
- Gyanús folyamatok azonosítása (pl. víruskereséshez)

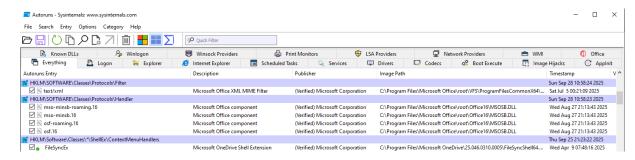
Process Monitor

- Valós idejű fájl-, registry-, folyamat- és hálózati műveletek figyelése
- Részletes naplózás szűrőkkel
- Hibakeresés és problémamegoldás

AutoRuns

- Automatikusan induló programok és szolgáltatások listázása
- Részletesen megmutatja a Windows indulásakor betöltődő összes komponenst (pl. driverek, szolgáltatások, beépülők)
- Lehetőség az automatikus indítás engedélyezésére/letiltására

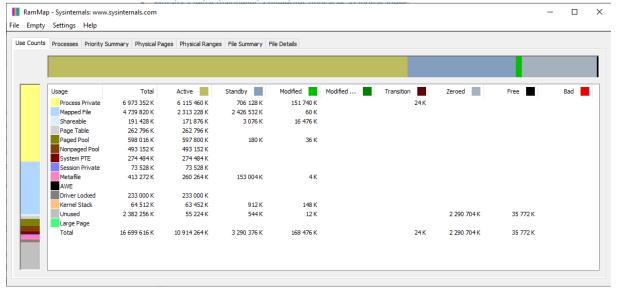
d) Security Utilities (LogonSession)

- Megjeleníti a számítógépen aktív és korábbi bejelentkezési munkameneteket
- Mutatja a felhasználónevet, a hitelesítés típusát és az indítás idejét
- Folyamatosan frissíthető, így követhető a be- és kijelentkezések állapota

```
Administrator: Parancssor
                                                                                                                                                                                       \THE 2024\Tananyag\III. félév\Operációs rendszerek\Gyakorlat\0920\logonSessions>logonsessions64 -ct
:\Users\
ogonSessions v1.41 - Lists logon session information
oppright (C) 2004-2020 Mark Russinovich
sysinternals - www.sysinternals.com
                            Auth Package
                                                                                Session Sid Logon Ti
0 S-1-5-18
2025. 09. 27. 12:21:04
Interactive 0
                                                                                                    Logon Time Logon Server
.8 2025. 09. 27. 12:21:04
                  User Name
                                                                                                                                                                             Processes
                                                                                                              5-1-5-96-0-0 2025. 09. 27. 12:21:04
5-1-5-19 2025. 09. 27. 12:21:04
0 2025. 09. 27. 12:21:04
                             NT AUTHORITY\N FVTELEN BEJELENTKEZ FS
                                                                                                               5-1-5-7 2025. 09. 27. 12:21:17
       00:00d8da76
         DON. UII NTLM
                                                                                          S-1-5-21-510811763-3781431766-506503162-1001
                         S-1-5-21-510811763-3781431766-506503162-1001
                                                                                Interactive 2 S-1-5-96-0-2 2025. 09. 28. 0:45:34
Interactive 2 S-1-5-90-0-2 2025. 09. 28. 0:45:34
Interactive 2 S-1-5-90-0-2 2025. 09. 28. 0:45:34
2 S-1-5-21-510811763-3781431766-506503162-1001
                                                            Negotiate
Interactive
        0:04a733a5
                09. 28. 10:49:29
                                      . J\I JII NTLM
                                                                                          S-1-5-21-510811763-3781431766-506503162-1001
         2025. 09. 28. 10:49:29
```

e) Information Utilities (RAMMap)

- Részletes információ a fizikai memória használatáról
- Megjeleníti, mely folyamatok és adatok foglalják a RAM-ot
- Különböző nézetek (pl. laptípus, fájl, folyamat szerint)

6. Tasks

1. Jegyzékszerkezet elkészítése, kilistázása

mkdir jegyzékek létrehozása

```
bartusp@linuxmint:~

bartusp@linuxmint:~

bartusp@linuxmint:~

mkdir dnzcgj/bush dnzcgj/tree dnzcgj/land

bartusp@linuxmint:~

mkdir dnzcgj/bush/banan dnzcgj/bush/mogyoro dnzcgj/bush/barack

bartusp@linuxmint:~

mkdir dnzcgj/tree/korte

bartusp@linuxmint:~

mkdir dnzcgj/land/szeder dnzcgj/land/kokusz

bartusp@linuxmint:~
```

tree: jegyzékszerkezet

```
bartusp@linuxmint:~$ tree dnzcgj
dnzcgj
bush
banan
barack
mogyoro
land
kokusz
szeder
tree
korte
```

Is jezékszerkezet kilistázva

```
bartusp@linuxmint:~$ ls dnzcgj -R
dnzcgj:
bush land tree

dnzcgj/bush:
banan barack mogyoro

dnzcgj/bush/banan:
dnzcgj/bush/barack:
dnzcgj/bush/mogyoro:

dnzcgj/land:
kokusz szeder

dnzcgj/land/kokusz:
dnzcgj/land/szeder:
dnzcgj/tree:
korte
```

2. másolás

cp másolás

```
bartusp@linuxmint:~$ cp dnzcgj/land/szeder dnzcgj/tree -r
bartusp@linuxmint:~$ tree dnzcgj
dnzcgj
  – bush
    — banan
— barack
    mogyoro
   land
      — kokusz
— szeder
   tree
      korte
      — szeder
bartusp@linuxmint:~$ cp dnzcgj/bush/banan dnzcgj/tree -r
bartusp@linuxmint:~$ tree dnzcgj
dnzcgj
  – bush
    — banan
      barack
    mogyoro
   land
    - kokusz
- szeder
   tree
     — banan

    korte

        szeder
```

3. áthelyezés

mv áthelyzés

```
bartusp@linuxmint:~$ mv dnzcgj/bush/barack dnzcgj/tree
bartusp@linuxmint:~$ tree dnzcgj
dnzcgj
— bush
— banan
— mogyoro
— land
— kokusz
— szeder
— tree
— banan
— barack
— korte
— szeder
```

```
bartusp@linuxmint:~$ mv dnzcgj/land/kokusz dnzcgj/tree
bartusp@linuxmint:~$ tree dnzcgj
dnzcgj
bush
banan
mogyoro
land
szeder
tree
banan
barack
kokusz
korte
szeder
```

4 törés, szöveges fájl létrehozás

```
rm jegyzék törlés
```

```
bartusp@linuxmint:~$ rm -r dnzcgj/land
bartusp@linuxmint:~$ tree dnzcgj
dnzcgj
— bush
— banan
— mogyoro
— tree
— banan
— barack
— kokusz
— korte
— szeder
```

touch fájl létérehozás

```
bartusp@linuxmint:~$ touch dnzcgj/bush/banan/description
bartusp@linuxmint:~$ tree dnzcgj

dnzcgj

bush

banan

description

mogyoro

tree

banan

barack

kokusz

korte

szeder
```

```
bartusp@linuxmint:~$ touch dnzcgj/tree/listing
bartusp@linuxmint:~$ tree dnzcgj

dnzcgj

bush
banan
description
mogyoro
tree
banan
barack
kokusz
korte
listing
szeder
```

```
5. szöveges fájlok szerkesztése
                                        bartusp@linuxmint: ~
málna (Rubus idaeus)
félcserje
csonthélyas bogyókból álló terméscsoport
dnzcgj/bush/banan/description" 3L, 80B"
                                         bartusp@linuxmint: ~
szi<mark>l</mark>va
körte
cseresznye
dió
alma
```

"dnzcgj/tree/listing" 5L, 35B

6. katalógusok listázása, alkatalógusokkal

```
bartusp@linuxmint:~$ ls dnzcgj -R
dnzcgj:
bush tree

dnzcgj/bush:
banan mogyoro

dnzcgj/bush/banan:
description

dnzcgj/bush/mogyoro:

dnzcgj/tree:
banan barack kokusz korte listing szeder

dnzcgj/tree/banan:
dnzcgj/tree/barack:
dnzcgj/tree/kokusz:
dnzcgj/tree/kokusz:
dnzcgj/tree/korte:
dnzcgj/tree/szeder:
```

7 fájl keresése find

```
bartusp@linuxmint:/home$ find -type f -name '?e*'
./bartusp/.config/cinnamon/spices/network@cinnamon.org/network@cinnamon.org.json
./bartusp/.config/caja/desktop-metadata
./bartusp/.config/nemo/desktop-metadata
./bartusp/.cache/mintinstall/reviews.json
./bartusp/.cache/mesa shader cache db/part15/mesa cache.db
./bartusp/.cache/mesa_shader_cache_db/part15/mesa_cache.idx
./bartusp/.cache/mesa shader cache db/part27/mesa cache.db
./bartusp/.cache/mesa shader cache db/part27/mesa cache.idx
./bartusp/.cache/mesa shader cache db/part38/mesa cache.db
./bartusp/.cache/mesa_shader_cache_db/part38/mesa_cache.idx
./bartusp/.cache/mesa shader cache db/part40/mesa cache.db
 /bartusp/.cache/mesa_shader_cache_db/part1/mesa_cache.idx
./bartusp/.cache/mesa shader cache db/part44/mesa cache.db
./bartusp/.cache/mesa shader cache db/part44/mesa cache.idx
./bartusp/.local/state/wireplumber/restore-stream
./bartusp/.local/share/applications/webapp-OnlineChat4519.desktop
./bartusp/.local/share/session migration-cinnamon
./bartusp/.local/share/recently-used.xbel
./bartusp/.local/share/ice/firefox/OnlineChat4519/permissions.sqlite
./bartusp/dnzcgj/bush/banan/description
bartusp@linuxmint:/home$
```

8. fájl mindeki számára olvashatóvá tétele

```
bartusp@linuxmint:~$ chmod a+r dnzcgj/tree/listing
bartusp@linuxmint:~$ ls -l dnzcgj/tree/listing
-rw-rw-r-- 1 bartusp bartusp 38 Sep 28 17:31 dnzcgj/tree/listing
```

9. katalógus méretének megjelenítése

```
bartusp@linuxmint:~$ du -sh dnzcgj
48K dnzcgj
```

10. fájl tartalmának megjelenítése ABC-szerint rendezve

```
bartusp@linuxmint:~$ sort dnzcgj/tree/listing
alma
cseresznye
dió
körte
szilva
```

11. szavak megszámolás a fájlban

bartusp@linuxmint:~\$ wc -w dnzcgj/bush/banan/description
8 dnzcgj/bush/banan/description

7. Task

a.) top: Valós idejű nézetet ad a futó folyamatokról, CPU- és memóriahasználatról.

```
bartusp@linuxmint: ~
top - 19:46:47 up 9:25, 1 user, load average: 0,37, 0,10, 0,07
                     1 running, 185 sleeping,
Tasks: 186 total,
                                                   0 stopped,
                                                                 0 zombie
                    1,1 sy,
                              0,0 ni, 94,5 id,
                                                 0,0 wa, 0,0 hi, 3,3 si,
%Cpu(s):
           1,1 us,
                                                                               0,0 st
MiB Mem :
             3916,6 total,
                               393,4 free,
                                               1170,2 used,
                                                               2660,6 buff/cache
             3220,0 total,
                              3219,5 free,
                                                               2746,3 avail Mem
MiB Swap:
                                                  θ,5 used.
                              VIRT
                                       RES
                                              SHR S
                                                      %CPU
                                                             %MEM
                                                                      TIME+ COMMAND
    PID USER
                   PR
                       NI
                                            73100 S
                   20
                        0
                                                       4,3
                                                              3,0
    864 root
                            378956 121588
                                                                    6:11.82 Xorg
                                           153028 S
                                                                    6:15.02 cinnamon
   1355 bartusp
                   20
                         0
                           3840324 273644
                                                       3,3
                                                              6,8
                                                              1,1
  22453 bartusp
                   20
                         0
                            547016
                                    45684
                                            34144 S
                                                       1,7
                                                                    0:03.00
                                                                             gnome-terminal-
                                            12268 S
    641 root
                   20
                         0
                            258552
                                     14188
                                                       0,3
                                                              0,4
                                                                    0:08.42
                                                                             touchegg
                                                   Ι
                                                                             kworker/1:1-events
  19868 root
                   20
                         0
                                         0
                                                0
                                                                    0:20.98
                                 0
                                                       0,3
                                                              0,0
                   20
                         0
                             22552
                                     13668
                                             9572 S
                                                       0,0
                                                                    0:06.26 systemd
      1 root
                                                              0,3
      2 root
                   20
                         Θ
                                 Θ
                                         Θ
                                                0
                                                  S
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.04 kthreadd
                                                 0 S
                                                                    0:00.00 pool workqueue release
      3 root
                   20
                        0
                                 0
                                         0
                                                       0,0
                                                              0,0
      4 root
                    0 -20
                                 0
                                         0
                                                 0
                                                  Ι
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 kworker/R-rcu gp
      5 root
                                                0 I
                                                       0,0
                    0 -20
                                 0
                                         Θ
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 kworker/R-sync wq
                                 0
                                         Θ
                                                0 I
                                                       0,0
      6 root
                    0 -20
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 kworker/R-kvfree rcu reclaim
                    0 -20
                                 0
                                         Θ
                                                0 I
      7 root
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 kworker/R-slub flushwq
      8 root
                    Θ
                      -20
                                 0
                                         0
                                                0 I
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 kworker/R-netns
     11 root
                    0
                      -20
                                 0
                                         0
                                                0
                                                  Ι
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 kworker/0:0H-kblockd
     12
        root
                   20
                        Θ
                                 0
                                         Θ
                                                 0
                                                   Ι
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00
                                                                             kworker/u8:0-ipv6 addrconf
                      -20
                                                   Ι
     13
        root
                    Θ
                                 0
                                         0
                                                0
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00
                                                                             kworker/R-mm percpu wq
                                                   1
                                                                             rcu tasks kthread
                   20
                        0
                                 0
                                         Θ
                                                0
                                                                    0:00.00
     14
        root
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 rcu tasks rude kthread
                                 0
                                         Θ
                                                 0
                                                   Ι
     15
        root
                   20
                         0
                                                       0,0
                                                              0,0
                                 0
                                         0
                                                 0
                                                       0,0
                                                                    0:00.00
                                                                             rcu tasks trace kthread
     16
        root
                   20
                         0
                                                   Ι
                                                              0,0
                                         Θ
                                                 0 S
                                                                    0:02.00 ksoftirgd/0
     17 root
                   20
                         0
                                 0
                                                       0.0
                                                              0,0
                   20
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                 0
                                                  Ι
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:07.09 rcu preempt
     18 root
     19 root
                   20
                         0
                                 0
                                         0
                                                0 S
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 rcu exp par gp kthread worker/0
                                 0
                                         Θ
                                                0 S
                                                       0,0
     20 root
                   20
                         0
                                                              0,0
                                                                    0:00.04 rcu exp gp kthread worker
                                 0
                                         Θ
                                                0 S
                         0
                                                       0,0
                                                              Θ,Θ
                                                                    0:01.09 migration/0
     21 root
                   rt
                   -51
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                 0 S
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 idle_inject/0
     22 root
                                                 0 S
     23 root
                   20
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 cpuhp/0
     24
                   20
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                 Θ
                                                       0,0
                                                                    0:00.00 cpuhp/1
        root
                                                              0,0
                                                   S
                                                                             idle inject/1
     25
        root
                   -51
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                0
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00
                                                0
                                                                    0:00.91 migration/1
     26
        root
                   rt
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:07.50 ksoftirqd/1
     27
        root
                   20
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                0
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.01 kdevtmpfs
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                 Θ
                                                   S
     32 root
                   20
                                                       0,0
                                                              0,0
     33 root
                    0
                       -20
                                 0
                                         Θ
                                                 0
                                                   Ι
                                                       0,0
                                                                    0:00.00 kworker/R-inet frag wq
                                                              0,0
                   20
                         0
                                 0
                                         Θ
                                                 Θ
                                                   S
                                                       0,0
                                                                    0:00.00 kauditd
     34 root
                                                              0,0
                                                  S
     35 root
                   20
                         Θ
                                 0
                                         Θ
                                                 0
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.04 khungtaskd
                                 0
                                                 0 S
                   20
                         0
                                         Θ
                                                       0,0
                                                              0,0
                                                                    0:00.00 oom reaper
     37 root
```

b.) vmstat: A rendszer aktivitásáról ad információt (processzek, memória, lapozás, I/O, CPU).

```
bartusp@linuxmint:~$ vmstat
                 -memory-
procs
                                                ---io---- -system-- -----cpu------
                                      -swap--
                free
                       buff
    b
        swpd
                             cache
                                           50
                                                 bi
                                                       bo
                                                            in
                                                                  cs us sy id wa st gu
 3
    0
         508 410176 149380 2575056
                                       0
                                             0
                                                  47
                                                       131 1473
                                                                    0 1 5 94 0 0 0
```

- c.) w, who, whoami: Megmutatja, hogy ki van bejelentkezve és mit csinál.
- w felhasználó-név → adott felhasználó tevékenysége.
- who → ki van bejelentkezve.
- whoami → az aktuális felhasználót írja ki.

```
bartusp@linuxmint:~$ w
19:58:50 up 9:37, 1 user, load average: 0,21, 0,05, 0,02
                                         IDLE
                FROM
                                               JCPU PCPU WHAT
USER
       TTY
                                 LOGIN@
                                        34:07 0.00s 0.03s lightdm --session-child 13 16
                                 Sat11
bartusp
bartusp@linuxmint:~$ who
                  2025-09-27 11:32 (:0)
bartusp tty7
bartusp@linuxmint:~$ whoami
bartusp
bartusp@linuxmint:~$
```

d.) uname: A rendszer információit mutatja (kernel, géptípus, verzió). uname -a → részletes adatok.

bartusp@linuxmint:~\$ uname -a
Linux linuxmint 6.14.0-29-generic #29~24.04.1-Ubuntu SMP PREEMPT_DYNAMIC Thu Aug 14 16:52:50 UTC 2 x86_64 x86_64 x86_64 GNU/Linux

e.) ps

```
<mark>bartusp@linuxmint:~$</mark> ps -all
F S UID PID PPID C PRI NI ADDR SZ WCHAN TTY TIME CMD
0 R 1000 22562 2<u>2</u>545 99 80 0 - 4046 - pts/1 00:00:00 ps
```

f.) free

bartusp@l	inuxmint:~\$ f	ree				
	total	used	free	shared	buff/cache	available
Mem:	4010572	1203008	397848	31512	2728512	2807564
Swap:	3297276	508	3296768			

g.) iostat

```
bartusp@linuxmint:~$ iostat
                                                    x86 64
Linux 6.14.0-29-generic (linuxmint)
                                    09/28/2025
                                                                    (2 CPU)
avg-cpu: %user
                %nice %system %iowait %steal
                                               %idle
          0,54
                 0,07
                        4,87 0,47
                                     kB wrtn/s
                                                 kB dscd/s
Device
                        kB read/s
                                                              kB read
                                                                        kB wrtn
                                                                                   kB dscd
                 tps
                                                              1713912
                                                                        4570997
                 5,60
                            48,57
                                        129,54
```

h.) sar

bartusp@linuxm Linux 6.14.0-2			int)	09/28/2025	_x86_	64_	(2 CPU)
08:16:03 PM	CPU	%user	%nice	%system	%iowait	%steal	%idle
08:16:04 PM	all	1,72	0,00	4,60	0,00	0,00	93,68
Average:	all	1.72	0.00	4,60	0.00	0.00	93,68

i.) mpstat

```
bartusp@linuxmint:~$ mpstat
                                                   x86 64
Linux 6.14.0-29-generic (linuxmint)
                                     09/28/2025
                                                                   (2 CPU)
                                                      %soft %steal %guest %gnice
08:16:57 PM CPU
                  %usr
                                 %sys %iowait
                                                %irq
                                                                                    %idle
                         %nice
08:16:57 PM all
                  0,54
                         0,07
                                 0,55 0,46
                                                       4,30 0,00 0,00
```

j.) pmap

```
bartusp@linuxmint:~$ pmap 1

1: /usr/lib/systemd/systemd --system --deserialize=72 splash
```